

Број: 740/2008-D-02/1
Датум: 30.12.2008.

ЈКП „Чока“, Чока
Ибојка Оноди, директор
Палих бораца бр. 5
23320 Чока

Поштовани,

У прилогу Вам достављамо Мишљење на Предлог одлуке о утврђивању цена за приступ и коришћење система за дистрибуцију природног гаса који сте нам доставили дописом од 23.12.2008. године (заведено у Агенцији под бројем 740/2008-D-02 од 23.12.2008. године).

ПРЕДСЕДНИК САВЕТА

Јулијана Мајић
Јулијана Мајић

На основу члана 36. став 3. Закона о енергетици („Службени гласник РС“, број 84/2004) и члана 12. тачка 8. Статута Агенције за енергетику Републике Србије („Службени гласник РС“, број 52/2005), Савет Агенције за енергетику Републике Србије, на 96. седници од 30.12.2008. године, разматрао је Предлог одлуке о утврђивању цене за приступ и коришћење система за дистрибуцију природног гаса ЈКП „Чока“, Чока и даје следеће:

МИШЉЕЊЕ

1. ЈКП „Чока“, Чока - оператор дистрибутивног система за природни гас, доставило је својим дописом од 23.12.2008. године (допис заведен у Агенцији под бројем 740/2008-D-02 од 23.12.2008.) на мишљење предлог Одлуке о утврђивању цена за приступ и коришћење система за дистрибуцију природног гаса које износе

Категорије корисника	Групе корисника	Тарифни став „енергент“ (дин/м ³)	Тарифни став „капацитет“ (дин/м ³ /дан/година)
Категорија 1 p < 6 bar	Домаћинства	5,57	
	Остали корисници	3,93	212,52

2. У поступку оцене оправданости трошкова пословања, као и висине планиране стопе повраћаја на регулисана средства који се, сагласно Закону о енергетици и Методологији за одређивање тарифних елемената за израчунавање цена приступа и коришћења система за дистрибуцију природног гаса („Службени гласник РС“, 68/2006 и 1/2007) признају енергетским субјектима при образовању цена, Агенција је на основу приложене документације и података достављених уз Предлог одлуке, утврдила да је ЈКП „Чока“, Чока при образовању цене за приступ и коришћење система за дистрибуцију природног гаса:

- обрачунао максимално одобрени приход за енергетску делатност дистрибуције природног гаса и максимално одобрени приход за енергетску делатност управљања дистрибутивним системом за природни гас и извршио алокацију максимално одобрених прихода на тарифне елементе применом критеријума и мерила утврђених Методологијом за одређивање тарифних елемената за израчунавање цена приступа и коришћења система за дистрибуцију природног гаса („Службени гласник РС“, 68/2006 и 1/2007);
- исказао цене за приступ и коришћење система за дистрибуцију природног гаса по тарифним ставовима на начин утврђен Тарифним системом за приступ и коришћење система за дистрибуцију природног гаса („Службени гласник РС“, 1/2007);
- стопу повраћаја на регулисана средства обрачунало у висини од 7,50% за енергетску делатност дистрибуције природног гаса и за енергетску делатност управљања дистрибутивним системом за природни гас, и то применом реалне цене сопственог капитала пре опорезивања од 10,00%, пондерисане просечне цене позајмљеног капитала од 5,10%, учешћа сопственог капитала у финансирању регулисаних средстава од 40,00%, учешћа позајмљеног капитала у финансирању регулисаних средстава од 60,00% и стопе пореза на добит од 10,00%.

3. Полазећи од наведених констатација и свеобухватне анализе приложене документације и података, Агенција је закључила:

- да су сви елементи релевантни за утврђивање оправданих трошкова пословања и максимално одобреног прихода за енергетску делатност дистрибуције природног гаса и за енергетску делатност управљања дистрибутивним системом за природни гас, реално исказани и стога је мишљења да се могу сматрати оправданим;
- да су предложене стопе повраћаја на нивоу уобичајених стопа у земљама са сличним условима и ризицима пословања за енергетске делатности дистрибуције природног гаса и управљања дистрибутивним системом за природни гас.

4. Ставови Агенције изнети у овом мишљењу, детаљније су образложени у анализи енергетско – техничких карактеристика система за дистрибуцију природног гаса и система за управљање дистрибутивним системом за природни гас, као и економско – финансијских показатеља и као аналитичка основа су прилог овог мишљења.

Број: 776/2008-Д-1/7
Београд, 30.12.2008. године

АНАЛИТИЧКА ОСНОВА

за оцену и давање мишљења о ценама за приступ и коришћење система за дистрибуцију природног гаса

1. Уводне напомене

У складу са чланом 36. став 3. Закона о енергетици („Службени гласник РС“, 84/2004), ЈКП “Чока”, Чока као оператор дистрибутивног система за природни гас, доставио је Агенцији за енергетику Републике Србије (Агенција) на давање мишљења предлог акта о ценама за приступ и коришћење система за дистрибуцију природног гаса (допис заведен у Агенцији под бројем 740/2008-D-02 од 23.12.2008. године).

У прилогу наведеног дописа достављен је Предлог цена за приступ и коришћење система за дистрибуцију природног гаса, попуњене табеле по захтеву Агенције и пратећа документација.

ЈКП “Чока”, Чока је, у претходном поступку, пре достављања поменутог предлога, извршио више корекција обрачуна и доставио Агенцији сва тражена образложења, документацију и додатне податке.

2. Полазне основе

Све енергетско – техничке и економско - финансијске табеле приложене уз Предлог одлуке на захтев Агенције, за енергетску делатност дистрибуције природног гаса и за енергетску делатност управљања дистрибутивним системом за природни гас предметни подносилац предлога је формално – технички правилно попунио. Економско – финансијска анализа предложеног акта о ценама односи се на анализу сваког појединачног елемента формуле за израчунавање максимално одобреног прихода, као и на формално - техничку исправност алокације предметних максимално одобрених прихода на тарифне елементе (односно израчунавање цена по тарифним ставовима).

У поступку оцене оправданости планираних трошкова пословања у 2008. години и начина исказивања њихове вредности, Агенција је имала у виду следеће:

- Подносилац захтева је јавно комунално предузеће (Општина Чока као оснивач је власник 100% капитала подносиоца захтева), што има значаја приликом планирања одређених економско-финансијских позиција за регулаторни период (трошкови зарада су под контролом надлежних општинских органа и сл.),
- Подносилац захтева је имаалац лиценци за обављање три енергетске делатности, а поред тога обавља и неенергетске делатности,
- Подносилац предлога је у складу са чланом 43. Закона извршио раздвајање књиговодствених рачуна по делатностима и саставио је и Агенцији доставио билансе стања и билансе успеха по делатностима за 2007. годину. С тим у вези, сви подаци који су у економско – финансијским табелама наведени за 2007. годину, усклађени су са подацима из биланса стања и биланса успеха за 2007. годину за предметне енергетске

делатности. Такође, алокација заједничких позиција биланса стања и биланса успеха, а које имају утицаја на формирање максимално одобрених прихода за предметне енергетске делатности извршена је коректно, односно подносилац предлога је коректно дефинисао кључеве за расподелу заједничких трошкова, средстава и осталих прихода у регулаторном периоду и доставио Агенцији прихватљива образложења (рачунице) одабраних кључева.

3. Опис дистрибутивног система

ЈКП „Чока“, Чока обавља делатност дистрибуције природног гаса и управљања дистрибутивним системом који чине 42 km дистрибутивне мреже.

4. Количине природног гаса планиране за дистрибуцију у 2008.г.

Трошкови који улазе у обрачун максимално одобреног прихода се утврђују на основу података о планираним количинама природног гаса које ће се испоручити са дистрибутивног система.

Тарифни елемент „енергент“ - 1.035.000 m³ је укупна планирана количина природног гаса за испоруку тарифним купцима у 2008. години. Тарифни елемент енергент је правилно израчунат по групама купаца и износи: 615.000 m³ за домаћинства и 420.000 m³ за остале купце.

Тарифни елемент „капацитет“ - 8.200 m³/дан/год. је за 2008. годину усвојен на основу података из 2007. године. Тарифни елемент капацитет је правилно израчунат и износи: 4.743 m³/дан/год за домаћинства и 3.457 m³/дан/год за остале купце.

Усвојена стопа губитака природног гаса у дистрибутивном систему износи 1,47% за 2008.годину, што је истоветно стопи губитака за 2007. годину. ЈКП „Чока“, Чока је приликом првог достављања података у табелама инфо-правила, планирало стопу губитака за 2008. годину у износу од 4,19%, али је након више усаглашавања и достављања података усвојена нижа стопа.

5. Оперативни трошкови за енергетску делатност дистрибуцију природног гаса

Економско–финансијска анализа оперативних трошкова уважила је пројектовану стопу инфлације за 2008. годину од 6,0% (односно 7,1% просечно), као и да је планирана дистрибуирана количина природног гаса у регулаторном периоду мања у односу на претходну годину за 0,1%, а што све има утицаја на планиране оперативне трошкове у регулаторном периоду.

Укупни оперативни трошкови планирани су у регулаторном периоду за енергетску делатност дистрибуције природног гаса у износу од 3.842.000 динара (за 12,0% више у односу на претходну годину), односно за енергетску делатност управљања дистрибутивним системом за природни гас у износу од 1.084.000 динара (за 13,0% више у односу на претходну годину).

ОПЕРАТИВНИ ТРОШКОВИ ДИСТРИБУЦИЈЕ

у 000 динара

Редни број	Позиција	2007	2008	Индекс
1.	Трошкови материјала	483	380	79
1.1.	Трошкови материјала за израду	290	160	55
1.2.	Трошкови осталог материјала (режијског)	90	103	114
1.3.	Трошкови горива и енергије	103	117	114
2.	Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	2.574	2.766	107
2.1.	Трошкови зарада и накнада зарада (брото)	2.048	2.193	107
2.2.	Трошкови пореза и доприноса на зараде и накнаде зарада на терет послодавца	375	396	106
2.3.	Трошкови накнада по уговору о делу	11	12	109
2.4.	Трошкови накнада по ауторским уговорима			
2.5.	Трошкови накнада по уговору о привременим и повременим пословима			
2.6.	Трошкови накнада физичким лицима по основу осталих уговора			
2.7.	Трошкови накнада члановима управног и надзорног одбора	13	15	115
2.8.	Остали лични расходи и накнаде	127	150	118
3.	Трошкови производних услуга	156	183	117
3.1.	Трошкови услуга на изради учинака			
3.2.	Трошкови транспортних услуга	57	68	119
3.3.	Трошкови услуга одржавања	86	101	117
3.4.	Трошкови закупнина			
3.5.	Трошкови сајмова			
3.6.	Трошкови рекламе и пропаганде			
3.7.	Трошкови истраживања			
3.8.	Трошкови развоја који се не капитализују			
3.9.	Трошкови осталих услуга	13	14	108
4.	Нематеријални трошкови	218	513	235
4.1.	Трошкови непроизводних услуга	46	51	111
4.2.	Трошкови репрезентације	22	24	109
4.3.	Трошкови премија осигурања	13	17	131
4.4.	Трошкови платног промета	14	16	114
4.5.	Трошкови чланарина	13	14	108
4.6.	Трошкови пореза	1	269	26.900
4.7.	Трошкови доприноса			
4.8.	Остали нематеријални трошкови	109	122	112
5.	Укупно (1 + 2 + 3 + 4)	3.431	3.842	112
6.	Број запослених (стање крај године)	6	6	100

Економско – финансијска анализа појединачних оперативних трошкова нарочито је фокусирана на трошкове код којих је предвиђено значајније повећање у регулаторном периоду у односу на претходну годину и који су планирани у значајнијем апсолутном износу, а то су:

- «Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи» планирани су у регулаторном периоду за енергетску делатност дистрибуције природног гаса у износу од 2.766.000 динара (за 7,5% више у односу на претходну годину), односно за енергетску делатност управљања дистрибутивним системом за природни гас у износу од 800.000 динара (за 10,0% више у односу на претходну годину). Планирани предметни трошкови су усклађени са Програмом пословања подносиоца захтева за 2008. годину, па се планирана висина ових трошкова у регулаторном периоду може сматрати оправданом и прихватљивом.
- „Трошкови пореза на имовину“ планирани су у регулаторном периоду за енергетску делатност дистрибуције природног гаса у износу од 269.000 динара, док су у претходној години ови трошкови су износили 1.000 динара. Подносилац захтева је у образложењу навео да се предметни трошкови односе на трошкове пореза на систем за дистрибуцију природног гаса који у претходној години нису имали третман грађевинског објекта, па се планирана висина овог трошка у регулаторном периоду може сматрати оправданом и прихватљивом.
- „Сви други остали нематеријални трошкови“ планирани су у регулаторном периоду за енергетску делатност дистрибуције природног гаса у износу од 111.000 динара (за 12,1% више у односу на претходну годину), односно за енергетску делатност управљања дистрибутивним системом за природни гас у износу од 141.000 динара (за 12,8% више у односу на претходну годину). Подносилац захтева је у образложењу навео да се предметни трошкови односе на трошкове по основу лиценци за обављање енергетских делатности, па се планирана висина ових трошкова у регулаторном периоду може сматрати оправданом и прихватљивом.
- „Трошкови добровољног додатног пензијског и инвалидског осигурања“ нису планирани у регулаторном периоду.
- „Трошкови услуга за хуманитарне, научне, спортске и културне циљеве“ нису планирани у регулаторном периоду.
- „Трошкови заштите животне средине“ нису планирани у регулаторном периоду.

На основу свега напред наведеног, предложени оперативни трошкови у регулаторном периоду се могу сматрати оправданим и прихватљивим.

6. Трошкови амортизације

Трошкови амортизације планирани су у регулаторном периоду за енергетску делатност дистрибуције природног гаса у износу од 435.000 динара (за 22,2% више у односу на претходну годину), односно за енергетску делатност управљања дистрибутивним системом за природни гас у износу од 12.000 динара (за 52,0% мање у односу на претходну годину).

Трошкови амортизације постојећих средстава планирани су у регулаторном периоду за енергетску делатност дистрибуције природног гаса у износу од 415.000 динара, односно за енергетску делатност управљања дистрибутивним системом за природни гас у износу од 12.000 динара. Трошкови амортизације средстава која ће бити активирана у регулаторном периоду планирани су за енергетску делатност дистрибуције природног гаса у износу од 20.000 динара и правилно су обрачунати у складу са планираним активирањем средстава у регулаторном периоду и дефинисаним процењеним корисним веком средстава која ће бити активирана у регулаторном периоду. Трошкови амортизације средстава која ће бити активирана у регулаторном периоду нису планирани за енергетску делатност управљања дистрибутивним системом за природни гас.

Према Рачуноводственим политикама подносиоца захтева, трошкови амортизације се обрачунавају пропорционалном методом у процењеном корисном веку трајања средстава.

На основу свега напред наведеног, предложени трошкови амортизације у регулаторном периоду се могу сматрати оправданим и прихватљивим.

7. Стопа повраћаја на регулисана средства

Подносилац захтева је у регулаторном периоду за енергетску делатност дистрибуције природног гаса применио стопу повраћаја на регулисана средства у висини од 7,5% и то применом реалне цене сопственог капитала пре опорезивања од 10,00%, пондерисане просечне цене позајмљеног капитала од 5,10%, учешћа сопственог капитала у финансирању регулисаних средстава од 40,00%, учешћа позајмљеног капитала у финансирању регулисаних средстава од 60,00% и стопе пореза на добит од 10,00%.

По овом основу у максимално одобреном приходу за енергетску делатност дистрибуције природног гаса укључен је износ од 78.000 динара, односно за енергетску делатност управљања дистрибутивним системом за природни гас износ од 7.000 динара.

Примењена цена позајмљеног капитала објективно се креће у границама обазриво и рационално позајмљених средстава. Реална цена сопственог капитала пре опорезивања примењена је у прихватљивој висини од 10,00%.

На основу свега напред наведеног, предложена стопа повраћаја на регулисана средства од 7,50% се може сматрати оправданом и прихватљивом.

8. Регулисана средства

Регулисана средства у регулаторном периоду планирана су за енергетску делатност дистрибуције природног гаса у износу од 1.046.000 динара, односно за енергетску делатност управљања дистрибутивним системом за природни гас у износу од 91.000 динара.

Приликом економско – финансијске анализе регулисаних средстава у регулаторном периоду треба имати у виду следеће:

- Вредност регулисаних средстава на почетку регулаторног периода за енергетску делатност дистрибуције природног гаса износи 814.000 динара, односно за енергетску делатност управљања дистрибутивним системом за природни гас износи 97.000 динара. Износи нето вредности средстава на почетку регулаторног периода, а која је основ за утврђивање вредности регулисаних средстава на почетку регулаторног периода одговара износима исказаним у Билансима стања подносиоца захтева на дан 31.12.2007. године за енергетску делатност дистрибуције природног гаса и за енергетску делатност управљања дистрибутивним системом за природни гас. Према информацијама подносиоца захтева последња процена вредности некретнина, постројења и опреме је извршена са стањем на дан 31.12.2003. године од стране независног проценитеља («Економски биро – Конекто», а. д.) и ефекти процене су унети у пословне књиге.
- Нето вредност средстава прибављених без накнаде на почетку регулаторног периода за енергетску делатност дистрибуције природног гаса износи 11.093.000 динара (100,0% од нето вредности система за дистрибуцију природног гаса). Подносилац захтева је доставио адекватно образложење на основу којег је утврђен наведени износ. Нето вредност

средстава прибављених без накнаде на почетку регулаторног периода не постоји за енергетску делатност управљања дистрибутивним системом за природни гас.

- Вредност регулисаних средстава на крају регулаторног периода за енергетску делатност дистрибуције природног гаса износи 1.278.000 динара и правилно је израчуната у складу са планираним трошковима амортизације (постојећих средстава и средстава која ће бити активирана у регулаторном периоду) и планираним променама вредности нематеријалних улагања (изузев goodwill-a), некретнина, постројења и опреме у припреми и аванса датих за њихову набавку у регулаторном периоду. Подносилац захтева је исправно приказао планирану промену вредности нематеријалних улагања (изузев goodwill-a), некретнина, постројења и опреме у припреми и аванса датих за њихову набавку у регулаторном периоду (у износу од 600.000 динара). Вредност регулисаних средстава на крају регулаторног периода за енергетску делатност управљања дистрибутивним системом за природни гас износи 85.000 динара и правилно је израчуната у складу са планираним трошковима амортизације постојећих средстава.

На основу свега напред наведеног, предложена вредност регулисаних средстава у регулаторном периоду се може сматрати оправданом и прихватљивом.

9. Остали приходи

Остали приходи у регулаторном периоду планирани су за енергетску делатност дистрибуције природног гаса у износу од 97.000 динара (за 69,0% мање у односу на претходну годину) и односе се на планиране приходе од активирања властитих учинака (систем за дистрибуцију природног гаса). Смањење осталих прихода у регулаторном периоду за енергетску делатност дистрибуције природног гаса у односу на претходну годину последица је смањених активности на изградњи прикључака на систем за дистрибуцију природног гаса.

Остали приходи у регулаторном периоду планирани су за енергетску делатност управљања дистрибутивним системом за природни гас у износу од 1.000 динара (у нивоу претходне године).

На основу свега напред наведеног, предложени остали приходи у регулаторном периоду се могу сматрати оправданим и прихватљивим.

10. Трошкови за надокнаду губитака

На основу правилно преузетих техничких података о количини природног гаса која се дистрибуира у регулаторном периоду и стопи губитака у дистрибутивном систему у регулаторном периоду, планирани су трошкови за надокнаду губитака у регулаторном периоду за енергетску делатност управљања дистрибутивним системом за природни гас у износу од 449.000 динара.

Пондерисана просечна набавна цена природног гаса за покриће губитака у регулаторном периоду (укључујући и све зависне трошкове набавке природног гаса) исправно је исказана у износу од 29,00 дин/м³, а што је заправо продајна цена природног гаса трговца природним гасом ради снабдевања тарифних купаца исказана у дин/м³.

На основу свега напред наведеног, предложени трошкови за надокнаду губитака у регулаторном периоду за енергетску делатност управљања дистрибутивним системом за природни гас се могу сматрати оправданим и прихватљивим.

11. План улагања

Укупна улагања у регулаторном периоду планирана су за енергетску делатност дистрибуције природног гаса у износу од 600.000 динара. За енергетску делатност управљања дистрибутивним системом за природни гас нису планирана улагања у регулаторном периоду.

Извори финансирања планираних улагања у регулаторном периоду су у потпуности сопствена средства, која су незнатно већа од планираног трошка амортизације у регулаторном периоду, па се извори финансирања планираних улагања у регулаторном периоду могу оценити као реални. Планирана улагања у регулаторном периоду су исправно унета у обрачун регулисаних средстава и планирано је њихово активирање у регулаторном периоду у целокупном износу од 600.000 динара.

На основу свега напред наведеног, извори финансирања планираних улагања у регулаторном периоду се могу сматрати оправданим и прихватљивим.

12. Приходи од прикључака

Приходи од прикључака у регулаторном периоду планирани су за енергетску делатност дистрибуције природног гаса у износу од 97.000 динара (за 53,1% мање у односу на претходну годину) и њихово смањење у односу на претходну годину последица је смањених активности на изградњи прикључака на систем за дистрибуцију природног гаса, а што се може сматрати реалним и прихватљивим.

13. Предложени максимално одобрени приход

Максимално одобрени приход у регулаторном периоду обрачунат је у складу са достављеним техничким податком о степену искоришћености дистрибутивног система (СИДСт), и према предлогу подносиоца захтева за енергетску делатност дистрибуције природног гаса и за енергетску делатност управљања дистрибутивним системом за природни гас приказан је у следећој табели:

Редни број	Позиција	Скраћенице	Износ (у 000 динара)	
			Дистрибуција природног гаса	Управљање дистрибутивним системом за природни гас
1.	Оперативни трошкови	ОТ _т	3.842	1.084
2.	Трошкови амортизације	А _т	435	12
3.	Стопа повраћаја на регулисана средства	ППЦК	7,50%	7,50%
4.	Регулисана средства	РС _т	1.046	91
5.	Износ повраћаја на регулисана средства		78	7
6.	Трошкови за надокнаду губитака у систему за дистрибуцију природног гаса	Г _т	-	449
7.	Остали приходи	ОП _т	97	1
8.	Корекциони елемент	КЕ _т		
9.	Максимално одобрени приход:	МОП _т	4.258	1.551

Алокација максимално одобреног прихода на тарифне елементе (односно израчунавање цена по тарифним ставовима) у потпуности је формално-технички исправна.